

Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije

<http://www.nevladni.info>

Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo

<https://www.informacijska-druzba.org/>

Ministrstvo za digitalno preobrazbo

Davčna ulica 1

1000 Ljubljana

gp.mdp@gov.si

V Ljubljani, 12. september 2025

ZADEVA: Organizacija delavnice za vsebinske mreže nevladnih organizacij v procesu oblikovanja Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2030 (NpUI 2030)

Spoštovani,

Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije (v nadaljevanju Konzorcij)¹ in Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (v nadaljevanju Mreža NVO-VID)² pozdravljata organizacijo strokovnega posveta³ o obravnavi izhodišč Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2030 (NpUI 2030), ki bo potekal 16. septembra na Brdu pri Kranju.

Prav tako pozdravljata vključitev tematskih omizij v sklopu posveta, ki se nanašajo na vključujočo družbo, etiko in regulacijo, družbene inovacije, nevladne organizacije in upravljanje/governance.

V luči vsebinske razpršenosti tematskih omizij⁴, omejenega časa za posvetovanje z deležniki na

1 Konzorcij vsebinskih mrež sestavlja 12 nacionalnih vsebinskih podpornih nevladnih organizacij. Vsebinske mreže združujejo nevladne organizacije z vsebinsko istega področja in izvajajo dejavnosti informiranja, svetovanja, izobraževanja, raziskovanja, zagovorništva, mreženja, promocije in podpore v korist vseh nevladnih organizacij z istega vsebinskega področja na ravni svojega delovanja. Več <https://www.nevladni.info/>.

2 Mreža nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (Mreža NVO-VID) si prizadeva za kakovostno življenje v informacijski družbi in opolnomočenje ljudi s pomočjo digitalnih tehnologij. Mreža NVO-VID povezuje 24 društev, zvez društev, zasebnih zavodov, fundacij in socialnih podjetij, od katerih jih ima 5 status nevladne organizacije v javnem interesu na področju razvoja informacijske družbe. NVO-VID deluje kot projekt nacionalne vsebinske mreže nevladnih organizacij na področju digitalne preobrazbe in kot subjekt podpornega okolja v skladu s 3. odstavkom 24. člena Zakona o nevladnih organizacijah (ZNOrg). Več <https://www.informacijska-druzba.org/>.

3 Vir: <https://www.zdruzenjeobcin.si/dogodki/vabilo-na-posvet-nacionalni-program-spodbujanja-razvoja-in-uporabe-umetne-inteligence-v-republiki-sloveniji-do-leta-2030-npui-2030/>.

4 Vir: <https://dogodki.vlada.si/mdp-prijava-na-dogodek-ui-v-rs>.

dogodku in ustreznega naslavljanja ostalih relevantnih vsebinskih področij, na katerih delujemo vsebinske mreže nevladnih organizacij (zdravstvo, pametna mesta in skupnosti, okolje in podnebne spremembe, trajnostni razvoj, promet, kultura), predlagamo Ministrstvu za digitalno preobrazbo organizacijo fokusne delavnice za vsebinske mreže nevladnih organizacij in njihove članske organizacije.

Na sestanku med Ministrstvom za digitalno preobrazbo in nevladnimi organizacijami, ki je potekal 16. julija, so prisotni predstavniki NVO so prav tako izrazili pričakovanje, da bo v okviru priprave oz. revidiranja Nacionalnega načrta za umetno inteligenco (NpUI) organizirana posebna delavnica za nevladne organizacije.

Dobra praksa organizacije fokusne delavnice za nevladne organizacije je že bila vzpostavljena v okviru priprave NpUI 2025. Rezultirala je v umestitvi dveh ukrepov za nevladne organizacije v nacionalni program, ki se nanašata na podporo mreženju in koordinaciji NVO za sodelovanje pri aktivnostih na področju umetne inteligence ter spodbujanje projektov NVO za zagotavljanje zaupanja javnosti v umetno inteligenco.

Noben izmed programskih ukrepov še ni bil izveden, zato pozdravljamo informacijo, ki jo je podalo Ministrstva za digitalno preobrazbo na sestanku z nevladnimi organizacijami 11. aprila 2025, da bo v okviru financiranja podpornega okolja vsebinskih mrež NVO vključilo tudi podporo ukrepom na področju umetne inteligence in podporo digitalni preobrazbi nevladnega sektorja.

Hkrati želimo v povezavi z omenjeno informacijo izraziti presenečenje nad odgovorom Ministrstva za digitalno preobrazbo na podano pripombo Konzorcija in Mreže NVO-VID na predlog Akcijskega načrta strategije Digitalna Slovenija 2030 (posodobljenega Nacionalnega strateškega načrta za digitalno desetletje)⁵, v katerem je predlagana umestitev ukrepa za podporo nevladnim organizacijam pri aktivnostih na področju umetne inteligence in projektom za zagotavljanje zaupanja javnosti v umetno inteligenco. Ministrstvo je v odgovoru⁶ na pripombo navedlo, da ukrep v tem trenutku ni umeščen v akcijski načrt, ker njegov namen še ni povsem jasno določen.

Ocenjujemo, da je takšen odgovor neprimeren v luči podrobnega vsebinskega opisa strateškega cilja SC7: Povečanje zaupanja javnosti v UI v NpUI 2025 s pripadajočimi ukrepi, izvedbenimi instrumenti in kazalniki⁷. Omenjeni strateški cilj SC7 s pripadajočima ukrepoma za nevladne organizacije, pripadajočimi izvedbenimi instrumenti in kazalniki je po našem mnenju ustrezno določen in hkrati vse bolj aktualen. Slednje potrjuje tudi mednarodna raziskava Prvi svetovni indeks umetne inteligence, ki ugotavlja, da je zaupanje v umetno inteligenco v Sloveniji nižje od svetovnega povprečja⁸. Zato pričakujemo, da bodo omenjeni strateški cilj in pripadajoči ukrepi za nevladne organizacije vključeni oz. ustrezni nadgrajeni v NpUI 2030.

Prav tako želimo izpostaviti ugotovitve empiričnih raziskav, ki razkrivajo ovire za uvajanje umetne

5 Vir: <https://www.nevladni.info/pripombe-na-predlog-akcijskega-nacrta-strategije-digitalna-slovenija-2030/>.

6 Vir: Brezovar, Nejc. "The Role of Artificial Intelligence in NGOs: Challenges and Opportunities for Slovenia's Information Society" NISPAcee Journal of Public Administration and Policy, vol. 18, no. 1, Sciendo, 2025, pp. 11-30. <https://doi.org/10.2478/nispa-2025-0002>.

7 Vir: Nacionalni program spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence RS do leta 2025 – NpUI (str. 47-49) <https://nio.gov.si/products/nacionalni%2Bprogram%2Bspodbujanja%2Brazvoja%2Bin%2Buporabe%2Bumetne%2Binteligence%2Brs%2Bdo%2Bleta%2B2025%2Bnpui?release=0.1>

8 Vir: Prvi svetovni indeks umetne inteligence (WIN World AI Index) <https://www.mediana.si/prvi-svetovni-indeks-umetne-inteligence-slovenija-zaostaja-svet-pa-ze-vstopa-v-dobo-ui/>.

inteligence v nevladnih organizacijah, zlasti omejene človeške in finančne vire ter etična vprašanja, kot so pristranskost in preglednost UI. Za učinkovito upravljanje umetne inteligence je bistveno sodelovanje več sektorjev, pri čemer izpostavljamo potrebo po vključitvi nevladnih organizacij v razprave o javnih politikah, ki se nanašajo na reševanje družbenih vprašanj v povezavi z uporabo umetne inteligence⁹.

Pobuda za organizacijo delavnice za vključevanje vsebinskih mrež NVO v oblikovanje NpUI 2030

Na podlagi navedenega naslavljamo na Ministrstvo za digitalno preobrazbo pobudo, da v procesu oblikovanja NpUI 2030 organizira fokusno delavnico, ki bo namenjena opredelitvi in vključevanju pričakovanj, predlogov in potreb vsebinskih mrež nevladnih organizacij v razvoj in uporabo umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2030.

Ministrstvu tudi predlagamo, da delavnico organizira v skladu z ustrezno metodologijo, ki bo prinesla konkretne rezultate. V Sloveniji že obstajajo tovrstne prakse kot npr. projekt Stičišče za oblikovanje politik¹⁰, ki ga izvaja Ministrstvo za javno upravo.

Prav tako podajamo pričakovanje, da bo delavnica vključevanja vsebinskih mrež NVO organizirana v čim zgodnejši fazi oblikovanja NpUI 2030. S tem pa bo tudi zagotovila boljše možnosti, da bo NpUI 2030 skladen s cilji javnih politik na različnih področjih in izvršljiv z vidika izvajanja ukrepov.

Prosimo, da nam pisni odziv na dopis in pobudo posredujete na kontaktna e-naslova simon.delakorda@inepa.si in info@institut-utrip.si.

Z lepimi pozdravi,

mag. Simon Delakorda, koordinator zagovorništva pri Mreži nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo (E: simon.delakorda@inepa.si M: 041 365 529)

Matej Košir, koordinator projekta »Krepitev vsebinskih mrež nevladnih organizacij za kakovostne javne politike« (E: info@institut-utrip.si M: 031 880 520)

Za Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije in Mrežo nevladnih organizacij za vključujočo informacijsko družbo pripravil in uskladil mag. Simon Delakorda.

Poslano po E-pošti:

- naslovniku (gp.mdp@gov.si)

⁹ Vir: <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/javna-obravnavna-predloga-akcijskega-nacrta-strategije-digitalna-slovenija-2030/> (odgovor št. 142, str. 36).

¹⁰ Vir: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/sop/>.